

Etkili Ana / Baba Olmanın 40 Yolu

"Eski devirlerin birinde bilge bir devlet başkanı etrafındaki adamlara bir servetiniz olsa neler yapardınız diye fikirlerini sorar. Oradakiler hanlar, hamamlar yaparım, aşevleri yaptırırım, camiler, kütüphaneler yaptırırım, şeklinde fikirler öne sürerler. Bunları dinleyen o bilge insan bu dediklerinizin hepsi güzel yatırımlar fakat ben olsaydım o serveti insan yetiştirmeye kullanırdım. Çünkü iyi yetişmiş insan olduktan sonra bu dediklerinizin hepsi olur. İdeal insanlar olmadan ise, bunların hiç biri istendiği gibi olmaz der."

Bir insanın iyi yetişmesinde anne ve babanın oldukça önemli bir yeri vardır. Çünkü çocuğun kişiliğini şekillendiren kişiler anne ve babasıdır. Bu nedenle çocuk yetiştirmek için anne babanın "çocuk eğitimi" konusunda gerekli bilgileri edinmesi şarttır. Çünkü **"Kullanma yönergesi olmadan sahip olduğumuz en değerli varlık çocuğumuzdur."**, Çünkü insan yetiştirme yanlış adımı affetmez.

Nasıl etkili anne ve baba olunur?

- 1.** Çocuğunuzu korkutmayın. Çocuğa fazla baskı uygulamaktan kaçının. Kesinlikle dayak gibi bedeni cezalarda bulunmayın. Çünkü problemleri çözmek için dayağı kullanırsanız çocuk büyüdükçe dozu artırmanız gerekebilir. Öyle bir gün gelir bünye bu dayağı kaldırmaya bilir. Evden kaçma, size karşı gelme ve hatta intihar gibi bir durumla karşı karşıya kalabilirsiniz.
- 2.** Ailevi problemlerinizi çocuğunuzun yanında kesinlikle tartışmayınız. Sizin yapmış olduğunuz tartışmalar çocukta güvensizlik ve endişe duygusu oluşturabilir.
- 3.** Çocuğun yanında okulu, öğretmeni eleştirip tartışmayın. Böyle davranışlar çocuğun okuldan ve öğretmeninden soğumasına neden olabilir.

Etkili Ana / Baba Olmanın 40 Yolu

4. Çocuğunuz okulda yaptıklarını size anlatmak istiyorsa onu dinleyin. Onu önemseydiğinizi ona hissettirin.
5. Çocuklarınız sürekli bir büyüme ve gelişme içerisinde. O sizin çocuğunuz olsa bile sizden ayrı bir kişilik yapısı vardır. Bu nedenle onu tanımaya ve anlamaya çalışın.
6. Çocuklar hayatını deneme ve taklit yoluyla öğrenmektedir. Bu nedenle çocukların oyun oymalarına, arkadaşlık ilişkileri kurmalarına izin verin. Onu sürekli korumayın ama çok da serbest bırakmayın. Aşırı koruyucu bir ailede yetişen çocuk yaş olarak büyüse dahi çocuksu davranışlar sergilemeye devam eder.
7. Çocuğunuzun her isteğini karşılamayın, onlara tutamayacağınız sözleri vermeyin. Çocuğunuzu ne kadar sevseniz dahi ona karşı kararlı ve kesin davranışlar sergileyin. Eğer çocuğunuza tutarsız davranışlar sergiliyorsanız çocuk size karşı bir bocalama yaşabilir hemde sizin bu zafiyetinizden faydalanmak isteyebilir.

SEN ONA ANNE DİYECEKSİN!

Doğacak bebek doğumdan bir gün önce Allah ile görüşür: "Allah'ım dünyaya gideceğim ve orada ne yapacağımı bilmiyorum."

* Ben senin için bir melek yarattım ve o seninle ilgilenecek. "Allah'ım onların dilini bilmiyorum. Onlarla nasıl anlaşacağım, nasıl iletişim kuracağım?"

* Senin için yarattığım melek, Sana onların dilini öğretecektir. "Allah'ım duyduğum kadarıyla dünyada çok kötülükler varmış. Onlarla nasıl başa çıkacağımı bilemiyorum."

Etkili Ana / Baba Olmanın 40 Yolu

* *Senin için yarattığım melek, seni canı pahasına kötülüklerden koruyacaktır. Merak etme. "Allah'ım Sana tekrar nasıl döneceğim?"*

* *Senin için yarattığım melek, bana nasıl döneceğini sana anlatacaktır. Derken melekler gelir ve dünyaya gitme zamanının geldiğini söylerler ve çocuğu Allah'ın huzurundan götürürlerken bebek tekrar sorar; "Allah'ım benim için yarattığın meleğin adı ne?"*

* *Adının önemi yok;*

Ama, sen ona

ANNE

Diyeceksin.

8. Sürekli nasihat vermekten kaçının. Çünkü çocuklar nasihatten daha çok davranışlarınızdan etkilenirler. Bu nedenle çocuğunuzun nasıl biri olmanız istiyorsanız sizde öyle bir kişi olun.

9. Çocuğunuzla aranızda saygı ve sevginin olmasına özen gösterin. Çünkü çiçeğin nasıl suya ihtiyacı varsa, çocuğunda sevgiye ihtiyacı vardır.

10.Çocuğunuzla bağırarak konuşmayın. Bunun nedeni çocukların bağırarak konuşulanları dikkate almaları, içten dinlememeleridir. Çocuklarda, yumuşak ses tonuyla ve kesin ifadelerle söylenenler daha çok iz bırakır.

11.Çocuklarınıza korkutarak, sindirerek, suçluluk duygusu aşılıyarak yetiştirmeyin. Yanlış davranışlarını hemen cezalandırmayın. Onun dinleyin, suçundan daha büyük onu rencide edecek cezalar vermeyin.

Etkili Ana / Baba Olmanın 40 Yolu

12.Çocuklarınızın sorularına mutlaka mantıklı ve doğru cevaplar verin. Sorduğu sorular karşısında; "buda sorulur mu ?", "sen bunu bilmiyor musun?" gibi ifadeler kullanarak soru sorma şevkini kırmayın. Soru sorma şevki kırılan çocuğun aslında öğrenme azmi kırılıyordur.

13. Her çocuğun yeteneği farklıdır. Bu nedenle çocuğunuzu başka çocuklarla kıyaslamayın. Bu kıyaslamalar çocuğun kıyaslanan çocuğa veya kardeşine düşman olmasını sağlamaktan başka hiçbir işe yaramaz.

14. Ona üstesinden gelebileceği işler vermeye ve onu motive etmeye özen gösterin. Böyle yetişen bir çocuğun kendine güveni daha fazla olur.

15. Kuralları hemen öğrenmesini sağlamaya çalışmayın. Kurallara uymuyor diye hemen çocuğunuzu cezalandırmayın. Bu tür ana baba davranışı çocukta yalan söylemeye neden olabilir.

16.Çocuğunuz eğer sizi çok kızdırıyorsa hemen sinirlenmeyin. Ona kıza bilirsiniz ama asla onu aşağılamayın. Küçüktür anlamaz diye düşünmeyin. Sizin bu aşağılamanız karşısında oda sizi başkalarının yanında güç durumda bırakabilir.

17.Çocuğunuza haksızlık yaptığınıza inandığınız bir durum olduğunda bunu ona açıklamaktan, ondan özür dilemekten çekinmeyin.

18.Çocuğunuzdan örnek çocuk olmasını beklemeyin, çünkü oda sizden örnek anne baba olmanızı istemiyordur. Sadece ona karşı sevecen, anlayışlı ve sevgi dolu olmanızı beklerler.

19.Çocuğunuza zorla yemek yedirmeye çalışmayın. Yemek yedirirken rahat davranın, sağlıklı yiyecekleri alternatif olarak çocuğa sunun. Sofraya onun istediği yemekleri koymaya da özen gösterin. Yemek saatinden önce abur cubur şeylerle karnını doyurmayın.

Etkili Ana / Baba Olmanın 40 Yolu

20.Çocuklarınız kavga ettiğinde hemen hakemlik yapmaya, bir suçlu aramaya çalışmayın. Onların çözüm yolları bulmalarını sağlayıcı tedbirler alın.

21.Çocuklar zaman zaman şiddet ve etrafına zarar verme duygusuna kapılabilirler. Çocukların duygusuna belki engel olamazsınız ama çevreyle ilişkilerinde şiddet kullanmalarını engelleyecek kurallar koyabilirsiniz. Koyduğunuz kuralları da mutlaka ödün vermeden uygulayın.

22.Çocuklarınızın şiddet duygusunu bastırmayın, duygularını size açmasına fırsat verin. Duygularını size aktarırken çocuğu eleştirmeyin. Eleştiri çocuğun duygularını sözle dışarı vurmasını engelleyebilir. Duygularını dışarı vuramayan çocuksa bunu şiddet olarak arkadaşına, çevresine ve hatta kendisine yansıtabilir.

23.Çocuğunuza okuma alışkanlığı kazandırmaya çalışın. Bunun için özellikle okul öncesi dönem çok önemlidir. Özellikle 0-6 yaşları. Bu yaşlarda bol resimli kitaplarla, bilmecelerle, tekerlemelerle, çocuğunuza kitap okuyarak onun okuma alışkanlığı kazanmasının temellerini sağlam atmış olursunuz.

24. Okuma alışkanlığı olan bir çocuk sahibiyse, çocuğunuzun kin ve nefret duygusu aşıl原因an kitap okumasını engelleyin. Onun sevgi, dostluk, barış gibi çocuğun gelişimini olumlu yönde etkileyecek kitaplar okumasını sağlayın.

25.Çocuğunuzu iyi tanımaya çalışın. Ondan kapasitesi üstünde verim beklemeyin.[pullquote]

EĞER

- *Bir çocuk, düşman bir çevrede yaşarsa, **kavga etmeyi** öğrenir.*

Etkili Ana / Baba Olmanın 40 Yolu

- Bir çocuk korku içinde yaşarsa, **korkmayı** öğrenir.
- Bir çocuk acıyan insanlarla beraber yaşarsa, kendini **zavallı hissetmeyi** öğrenir.
- Bir çocuk kıskançlık içinde yaşarsa, **nefret etmeyi** öğrenir.

- Bir çocuk ona cesaret veren bir çevrede yaşarsa, **kendine güvenmeyi** öğrenir.
- Bir çocuk onu öven bir çevrede yaşarsa, o da **takdir etmesini** öğrenir.
- Bir çocuk sevgi içinde yaşarsa, **sevmeyi** öğrenir.
- Bir çocuk kendine değer veren bir çevrede yaşarsa, **bir gayesi** olduğunu öğrenir.
- Bir çocuk dürüst muamele görürse, **adaletin** ne olduğunu öğrenir.
- Bir çocuk doğruluk içinde yaşarsa, **hakikatin** ne olduğunu öğrenir.
- Bir çocuk daima dostluk, güler yüz ve anlayış gösteren bir çevrede yaşarsa, dünyanın içinde **yaşanacak güzel bir yer** olduğunu öğrenir.

ANN LANDERS

26. Anne ve baba olarak ortak kararlar alınız ve davranışlarınızda her zaman doğru ve tutarlı olun. Anne ve baba arasındaki çelişkili davranışlar çocuğun bocalamasına, çatışma yaşamasına neden olacaktır.

27.Çocuğunuzun okul ile ve arasındaki geliş gidiş saatlerini sürekli kontrol altında tutunuz. Onun kötü arkadaş ilişkilerine ve zararlı alışkanlıklar edinmemesini için ona iyi örnek olun, arkadaşlarıyla sizde iletişim içine girin.

28.Çocuklarınızın sürekli bir gelişim içerisinde. Bu nedenle çocuklar cinsellikle ilgili size sorular zaman zaman soracaklardır. Onların cinsellikle ilgili soracakları sorulara hazırlı olun. Yalın bir şekilde ama dürüst olarak

Etkili Ana / Baba Olmanın 40 Yolu

sorularını cevaplamaya özen gösterin. İlimli ve eleştirel olmayan yaklaşımınız onun bu bilgileri dışarıdan yanlış olarak almasının önünü kesecektir.

29.Özellikle ergenlik çağında çocuklar fizyolojik ve duygusal yönden bocalamalar yaşabileceklerdi. Fizyolojik gelişim hızlı olurken duygusal gelişim yavaş olduğu zaman çocuklarda hırçınlık ve asi davranışlar görülebilecektir. Bu dönemde çocuğu anlayışla ve mantıklı karşılamak onun ergenlik çağını en az buhranla atlatmasını sağlayacaktır.

30.Çocuğun okul başarısı için, öğretmen ve okul ile iletişim içinde olunuz. Çocuğa harçlık verip okula göndermek ile sorumluluklarınızın bitmediğini biliniz.

31.Çocuğunuza yeteri kadar harçlık veriniz. Harçlığı ona aylık veya haftalık olarak vermeniz onun kendini yönetmesini ve sorumluluk sahibi olmasını sağlayacaktır.

32. Evde çocuğunuzun verimli ders çalışabilmesini için gerekli mekânsal ve psikolojik imkanları sağlayınız.

33.Çocuğunuza karşı ceza ödül dengesini sağlam kurun. Bunun formülü şudur: **"Ceza, neyin yapılmayacağını söyler, ödül ne yapılırsa daha iyi olacağını gösterir. Mümkün olan her durumda ödülü tercih edin."**

34.Çocuğunuzu olmasını istediğiniz gibi değil, kendi olduğu gibi kabul edin. Böylece çocuğun en iyi kişi yani kendisi olmasını sağlamış olursunuz.

35.Çocuğunuzu ilgilendiren kurallarını onunla beraber koyun. Göreceksiniz ki birçok şey sorun olmadan çözülecektir.

36.Çocuğunuzla vakit geçirmeye özen gösterin. Onula beraberken dünyaya onun gözüyle bakmaya çalışın. Göreceksiniz ondan sonra sürekli onunla beraber olmak isteyeceksiniz.

Etkili Ana / Baba Olmanın 40 Yolu

37.Çocuklarınız size çok şey öğretebilir. Bu nedenle onları düzenli izlemeye özen gösterin. Bakın o sizden ne kadar çok şey öğreniyorsa, sizden ondan çok şey öğreneceksiniz.

38.Öfkeli bir anınızda çocuğunuza ceza vermemeye özen gösterin. Çünkü öfkeniz geçince çocuğun davranışına bakışınız daha farklı olabilir. Ama bu durumda iş işten geçmişte te olabilir.

39.Çocuğunuzun istediği mesleği seçmesine izin verin. **Çocuğunuza mesleğin adının değil, yaptığı işi iyi yapmanın saygınlık getirdiğini anlatın.**

40.Son olarak şunu asla unutmayın: **"SİZİN ÇOCUĞUNUZ OLARAK DOĞMAK ONLARIN ELİNDE DEĞİLDİ, ANCAK SEÇME HAKLARI OLSAYDI, SİZDEN BAŞKA KİMSENİN ÇOCUĞU OLMAK İSTEMEZLERDİ..."**

EĞİTİMLE İLGİLİ DUYGUSAL BİR YAZI

ELİMİ SIKI TUT

Çocukken düştüğünüzü ve canınızın yandığını anımsıyor musunuz? Annenizin acınızı hafifletmek için yaptıklarını anımsıyor musunuz? Annem Grace Rose beni hemen kucaklar, yatağına götürüp oturtur ve "acıyan" yerimi öperdi. Sonra da yatakta yanıma oturur, elimi ellerinin arasına alır ve "canın yanınca elimi sık, o zaman sana seni ne kadar çok sevdiğimi söyleyeceğim" derdi. Elini sıkardım ve her elini sıkığımda hiç durmadan "Mary, seni seviyorum" derdi.

Bazen de canım yanmış gibi numara yapar ve bu ayine dönüşen olayı bir daha yaşamak isterdim. Büyüdükçe, bu ayin de şekil değiştirdi ve annem her zaman yaşadığım acıları hafifletip, beni neşelendirmenin yolunu buldu.

Etkili Ana / Baba Olmanın 40 Yolu

Lisedeyken zor günlerimde eve döner dönmez bana en sevdiği bademli çikolatarından verirdi. Yirmilerime geldiğimde ise Wisconsin'in güzel bahar aylarının tadını çıkartmak için beni Estabrook Park'ta pikniklere davet ederdi.

Babamla beni her ziyarete gelip, evlerine dönüşlerinden sonra, bana muhakkak teşekkürlerini bildiren güzel kartlar atardı. Bana hep onun için çok özel bir insan bir zaman unutamadığım, çocukken ellerimi tutup bana, "Canın yandığı zaman, ellerimi sık, ben de sana seni ne kadar sevdiğimi söyleyeyim" demesidir.

Otuzlarımın sonlarına yaklaşırken, annemle babamın beni ziyaretlerinden bir gün sonra, babam beni işten aradı. Sesi her zaman sertti ve her söylediğini kesin ve net bir biçimde dile getirirdi, ama bu kez sesi titriyordu.

Mary, annenin bir sorunu var ve ne yapacağımı bilmiyorum. Lütfen acele gel. Annemle babamın evleri evimden arabayla yaklaşık 10 dakika uzaklıktaydı, ama yol bir türlü bitmek bilmedi. Eve vardığımda, annem yatağında yatıyor, babamsa mutfakta bir aşağı, bir yukarı dolanıyordu. Annemin gözleri kapalıydı, elleri ise karnının üzerindeydi. Mümkün olduğunca sakin olmaya çalışarak anneme seslendim. "Anneciğim ben geldim."

-Mary?

-Evet, anneciğim.

-Mary, sen misin?

-Evet, anne

Bir sonraki soruya hazırlıklı değildim ve annem bu soruyu sorduğunda dondum kaldım, ne yanıt vereceğimi bilmiyordum.

-Mary, ben ölüyor muyum? Göz yaşlarımı kontrol etmeye çalıştım ve çaresizlik içinde anneme baktım. Anneme ne yanıt vereceğimi düşünürken, aklımdan şöyle bir sorun geçti. Bu durumda annem ne derdi?

Etkili Ana / Baba Olmanın 40 Yolu

Bana milyonlarca yıl gibi gelen bir anlık duraklamadan sonra, ağızımdan şu sözler döküldü.

-"Anneciğim, ölecek misin bilmiyorum, ama bunu istiyorsan, önemli değil. Seni çok sevdiğimi unutma."

O sırada bir çığlık attı.

"Mary, çok canım yanıyor."

Yine ne söyleyeceğimi bilemedim. Yatağın kenarına iliştim, elini tuttum ve bu kez ağızımdan şu sözler döküldü,

"Anneciğim, canın yandığı zaman elimi sık, o zaman sana seni ne kadar çok sevdiğimi söyleyeyim." Elimi sıkı.

-Anneciğim seni çok seviyorum

Annem yumurtalık kanserinden ölünceye kadar iki yıl boyunca elimi çok sıkı ve ona her seferinde onu ne kadar çok sevdiğimi söyledim. O hiç istenmeyen gerçeğin, ne zaman kapımıza gelip dayanacağını bilemeyiz, ama her kiminle birlikte olursam olayım, annemin o güzelim ayinini yinelemeye hazırım.

"Canın yanınca, elimi sık. O zaman sana seni ne kadar çok sevdiğimi söyleyeceğim"

Mary Marcdante